

ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Το γλωσσάριο που ακολουθεί περιέχει ορισμούς σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του τουρισμού και αποτελεί δημοσίευση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

1. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

1.1. ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ (ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ)

Τουριστικά καταλύματα

Ορισμός:

Κάθε εγκατάσταση η οποία διατίθεται τακτικά ή περιστασιακά για τη διανυκτέρευση τουριστών.

Τα είδη τουριστικών καταλυμάτων είναι τα ακόλουθα:

i) **Συλλογικά** τουριστικά καταλύματα

Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα

- Ξενοδοχεία

- Παρόμοια καταλύματα

Άλλα συλλογικά καταλύματα

- Παραθεριστικές κατοικίες

- Τουριστικοί χώροι κατασκήνωσης

- Μαρίνες

- Άλλα συλλογικά καταλύματα π.δ.κ.α.

Ειδικευμένα καταλύματα

- Κέντρα υγείας

- Κάμπινγκ εργασίας και διακοπών

- Δημόσια μέσα μεταφοράς

- Συνεδριακά κέντρα

ii) **Ιδιωτικά** τουριστικά καταλύματα

Ενοικιαζόμενα καταλύματα

- Ενοικιαζόμενα δωμάτια σε σπίτια οικογενειών

- Κατοικίες ενοικιαζόμενες από ιδιώτες ή μεσιτικά γραφεία

Άλλα ιδιωτικά καταλύματα

- Ιδιόκτητες κατοικίες

- Καταλύματα που παρέχονται δωρεάν από συγγενείς ή φίλους

- Άλλα ιδιωτικά καταλύματα π.δ.κ.α.

1.1.1. Συλλογικά τουριστικά καταλύματα

Ορισμός:

Κατάλυμα που παρέχει στον ταξιδιώτη διανυκτέρευση σε δωμάτιο ή κάποια άλλη μονάδα αλλά ο αριθμός των θέσεων που προσφέρει πρέπει να είναι μεγαλύτερος από ένα ορισμένο ελάχιστο όριο για τις ομάδες ατόμων που υπερβαίνουν μια απλή οικογενειακή μονάδα και όλα τα μέρη του καταλύματος πρέπει να αποτελούν αντικείμενο κοινής εμπορικής διαχείρισης ακόμη και αν δεν υπάρχει κερδοσκοπικός χαρακτήρας.

Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα

Ορισμός:

Τα ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα τυποποιούνται με βάση τη διαμόρφωση σε δωμάτια, ο αριθμός των οποίων υπερβαίνει ένα ορισμένο ελάχιστο όριο με την υπαγωγή σε κοινή διαχείριση, με την παροχή ορισμένων υπηρεσιών που περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών στα δωμάτια, την καθημερινή τακτοποίηση των κρεβατιών και τον καθαρισμό των εγκαταστάσεων υγιεινής, την ομαδοποίηση σε κλάσεις και κατηγορίες σύμφωνα με τις εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που παρέχονται και το γεγονός ότι δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των ειδικευμένων καταλυμάτων.

Ξενοδοχεία

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, μοτέλ, ξενοδοχεία στους αυτοκινητοδρόμους, παραθαλάσσια ξενοδοχεία, λέσχες διαμονής και παρόμοια καταλύματα που παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένης της καθημερινής τακτοποίησης των κρεβατιών και του καθαρισμού των δωματίων και των εγκαταστάσεων υγιεινής.

Παρόμοια καταλύματα

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και οι πανσιόν, οι τουριστικές κατοικίες και παρόμοια καταλύματα που είναι διαμορφωμένα σε δωμάτια και παρέχουν περιορισμένες ξενοδοχειακές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένης της ημερήσιας τακτοποίησης των κρεβατιών και του καθαρισμού των δωματίων και των εγκαταστάσεων υγιεινής. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει επίσης τα πανδοχεία, τα καταλύματα που παρέχουν διανυκτέρευση και πρωινό, καθώς και τα καταλύματα σε αγροικίες.

Άλλα συλλογικά καταλύματα και ειδικευμένα καταλύματα

Ορισμός:

Οποιοδήποτε κατάλυμα που προορίζεται για τουρίστες, το οποίο μπορεί και να μην έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, που υπόκειται σε κοινή διαχείριση, που παρέχει τις ελάχιστες κοινές υπηρεσίες (μη συμπεριλαμβανομένης της καθημερινής τακτοποίησης των κρεβατιών) που δεν είναι απαραίτητα διαμορφωμένο σε δωμάτια αλλά, ίσως, σε μονάδες τύπου διαμερίσματος, κάμπινγκ ή συλλογικούς ξενώνες και συχνά επιδίδεται σε ορισμένες δραστηριότητες εκτός από την παροχή καταλύματος, όπως η υγειονομική περίθαλψη, η κοινωνική πρόνοια ή οι μεταφορές.

Παραθεριστικές κατοικίες

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται οι συλλογικές εγκαταστάσεις με κοινή διαχείριση, όπως συγκροτήματα σπιτιών ή μπανγκαλόους που είναι διαμορφωμένα ως κατοικίες και παρέχουν περιορισμένες ξενοδοχειακές υπηρεσίες (όπου δεν περιλαμβάνεται η καθημερινή τακτοποίηση των κρεβατιών και ο καθαρισμός).

Τα χωριά διακοπών που παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει, σύμφωνα με τους ορισμούς, να συμπεριλαμβάνονται στα ξενοδοχεία ακόμη και αν δεν είναι συνήθως διαμορφωμένα σε δωμάτια. Μόνο οι εγκαταστάσεις που δεν παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ομάδα αυτή.

Τουριστικοί χώροι κατασκήνωσης

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται συλλογικές εγκαταστάσεις σε περιορισμένους χώρους για αντίσκηνα, ρυμουλκούμενα τροχόσπιτα, ρυμούλκες και αυτοκινούμενα τροχόσπιτα. Όλα έχουν κοινή διαχείριση και παρέχουν ορισμένες τουριστικές υπηρεσίες (καταστήματα, πληροφορίες, ψυχαγωγικές δραστηριότητες).

Οι χώροι κατασκήνωσης ενοικιάζουν θέσεις για αντίσκηνα, ρυμουλκούμενα τροχόσπιτα, αυτοκινούμενα τροχόσπιτα και παρόμοια μέσα για τη διανυκτέρευση επισκεπτών που επιθυμούν να μείνουν σε μια «οποιαδήποτε» θέση για μία νύκτα, λίγες ημέρες ή εβδομάδες, καθώς και σε άτομα που επιθυμούν να ενοικιάσουν μια «σταθερή» θέση για μια τουριστική περίοδο ή ένα έτος. Οι μισθωμένες σταθερές θέσεις για μακροχρόνια ενοικίαση (διάστημα περισσότερο του έτους) μπορούν να θεωρηθούν ως ιδιωτικά καταλύματα.

Μαρίνες

Ορισμός:

Πρόκειται για λιμάνια όπου οι ιδιοκτήτες σκαφών μπορούν να ενοικιάσουν μια θέση αγκυροβόλησης στο νερό ή μια θέση στην ξηρά για μια τουριστική περίοδο ή για ένα έτος και για λιμάνια για διερχόμενα σκάφη όπου οι ναυτικοί πληρώνουν τέλη αγκυροβολίου ανά διανυκτέρευση. Αυτοί οι δύο τύποι μπορούν να συνδυάζονται. Παρέχονται τουλάχιστον ορισμένες εγκαταστάσεις υγιεινής. Τις μαρίνες μπορούν να τις εκμεταλλεύονται ναυταθλητικές λέσχες, επιχειρήσεις ή δημόσιες αρχές.

Άλλα συλλογικά καταλύματα π.δ.κ.α.

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται οι ξενώνες νεότητας, οι τουριστικοί κοιτώνες, οι εξοχικές κατοικίες για ηλικιωμένους, τα καταλύματα διακοπών για υπαλλήλους και εργάτες, οι φοιτητικές εστίες και οι σχολικοί κοιτώνες και άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις που έχουν κοινή διαχείριση, παρουσιάζουν κοινωνικό ενδιαφέρον και συχνά επιδοτούνται.

Κέντρα υγείας

Ορισμός:

Περιλαμβάνουν ιδρύματα που ασχολούνται με θεραπείες και με τη μέριμνα της υγείας και παρέχουν κατάλυμα, όπως τα κέντρα ιαματικών λουτρών, τα σανατόρια, τα ορεινά σανατόρια, τα αναρρωτήρια, τα εξοχικά κέντρα υγείας και άλλα παρόμοια κέντρα.

Τα κέντρα υγείας που παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει, σύμφωνα με τους ορισμούς, να συμπεριλαμβάνονται στα ξενοδοχεία. Μόνο οι εγκαταστάσεις που δεν παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ομάδα αυτή.

Κάμπινγκ εργασίας και διακοπών

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται τα κάμπινγκ που παρέχουν κατάλυμα για δραστηριότητες διακοπών, όπως τα κάμπινγκ για γεωργική, αρχαιολογική και οικολογική εργασία, τα κάμπινγκ διακοπών, οι κατασκηνώσεις προσκόπων, τα ορεινά καταφύγια, τα εξοχικά περίπτερα και άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις.

Στην ομάδα αυτή μπορούν να περιλαμβάνονται επίσης οι παιδικές κατασκηνώσεις, τα καταλύματα σε σχολές ιστιοπλοΐας και ιππασίας και άλλα αθλητικά κέντρα (που δεν παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες).

Δημόσια μέσα μεταφοράς

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται τα καταλύματα, με εγκαταστάσεις διανυκτέρευσης, που συνδυάζονται με δημόσια μέσα μεταφοράς και που δεν διαχωρίζονται από αυτά όσον αφορά το εισιτήριο. Αφορά κυρίως τρένα, πλοία και σκάφη.

Τα δημόσια μέσα μεταφοράς είναι μια αρκετά μοναδική ομάδα όσον αφορά τα καταλύματα, γιατί δεν συνδέονται άμεσα με μια τοποθεσία (το ξενοδοχείο σε ένα πλοίο που παραμένει στο ίδιο μέρος χωρίς να ταξιδεύει ταξινομείται ως ξενοδοχείο). Τα άτομα που διανυκτερεύουν σε κρουαζιερόπλοια είναι ημερήσιοι επισκέπτες στη χώρα υποδοχής αλλά τουρίστες εξερχόμενοι από τη χώρα προέλευσης.

Συνεδριακά κέντρα

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται επιχειρήσεις που παρέχουν κατάλυμα και ειδικεύονται στις εγκαταστάσεις για συνέδρια, διασκέψεις, διδασκαλία μαθημάτων, επαγγελματική εκπαίδευση, διαλογισμό, θρησκευτικές δραστηριότητες ή σχολές για νέους. Το κατάλυμα με διανυκτέρευση διατίθεται, γενικά, μόνο στους συμμετέχοντες στις ειδικές δραστηριότητες που διοργανώνονται στην, ή από, την επιχείρηση.

Τα συνεδριακά κέντρα που παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει, σύμφωνα με τους ορισμούς, να συμπεριλαμβάνονται στα ξενοδοχεία. Μόνο οι εγκαταστάσεις που δεν παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ομάδα αυτή. Οι σπουδαστές στην εκπαίδευση πλήρους απασχόλησης δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στους ενοίκους των συνεδριακών κέντρων.

Αντιμετώπιση των συνδυασμών τύπων καταλυμάτων σε μια εγκατάσταση

Στην πραγματικότητα συναντάμε συχνά περισσότερους από έναν τύπο καταλύματος σε μια εγκατάσταση. Πιθανές λύσεις του προβλήματος αυτού είναι:

- i) να διαχωριστεί η εγκατάσταση σε δύο (ή περισσότερες εγκαταστάσεις). Αυτή είναι η καλύτερη λύση αν η εγκατάσταση έχει τη δυνατότητα (και είναι πρόθυμη) να το κάνει
- ii) να αγνοηθεί ο δεύτερος τύπος καταλύματος αν η δυναμικότητα είναι μικρότερη από το καθορισμένο κατώτατο όριο της χώρας
- iii) να γίνει ταξινόμηση ανάλογα με τον κύριο τύπο. Ο κύριος τύπος μπορεί να καθοριστεί από τη δυναμικότητα (το πιο συνηθισμένο) ή από τη χρήση της δυναμικότητας (ή άλλο κριτήριο).

1.1.2. Ιδιωτικά τουριστικά καταλύματα

Ορισμός:

Είναι οι υπόλοιπες μορφές τουριστικών καταλυμάτων που δεν εντάσσονται στον ορισμό της «επιχείρησης». Τα ιδιωτικά τουριστικά καταλύματα παρέχουν, έναντι ενοικίου ή δωρεάν, περιορισμένο αριθμό θέσεων. Κάθε μονάδα καταλύματος (δωμάτιο, κατοικία) είναι ανεξάρτητη και σ' αυτή διαμένουν τουρίστες συνήθως με την εβδομάδα ή το Σαββατοκύριακο, το δεκαπενθήμερο ή το μήνα, ή οι ιδιοκτήτες της ως δεύτερη κατοικία ή κατοικία διακοπών.

Ενοικιαζόμενα καταλύματα

Ενοικιαζόμενα δωμάτια σε σπίτια οικογενειών

Ορισμός:

Τα καταλύματα που καλύπτονται από την υποομάδα αυτή διαφέρουν από τις πανσιόν κατά το ότι ο τουρίστας διαμένει με την οικογένεια η οποία συνήθως κατοικεί στο σπίτι και πληρώνει ενοίκιο.

Τα μόνιμα (για περισσότερο από ένα έτος) ενοικιασμένα δωμάτια δεν ανήκουν στην ομάδα αυτή.

Κατοικίες που νοικιάζονται από ιδιώτες ή μεσιτικά γραφεία

Ορισμός:

Περιλαμβάνονται διαμερίσματα, σπίτια, σαλέ και άλλες κατοικίες που ενοικιάζονται ή διατίθενται έναντι χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) ως πλήρης μονάδες μεταξύ νοικοκυριών, σε προσωρινή βάση, ως τουριστικά καταλύματα.

Άλλα ιδιωτικά καταλύματα

Ιδιόκτητες κατοικίες

Ορισμός:

Περιλαμβάνουν δεύτερες κατοικίες -διαμερίσματα, βίλες, σπίτια, σαλέ κ.λπ.- που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια του τουριστικού ταξιδιού από επισκέπτες που είναι μέλη του νοικοκυριού του ιδιοκτήτη. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει επίσης τις κατοικίες που αποτελούν αντικείμενο σύμβασης χρονομεριστικής μίσθωσης (time-sharing).

Οι μόνιμα ενοικιασμένες δεύτερες κατοικίες, σπίτια, βίλες περίπτερα, θέσεις σε χώρους κατασκήνωσης και θέσεις αγκυροβολίας σε λιμένες σκαφών αναψυχής μπορούν να θεωρηθούν παρόμοια με τις ιδιόκτητες κατοικίες και ταξινομούνται στην ομάδα αυτή.

Καταλύματα που διατίθενται δωρεάν από συγγενείς ή φίλους

Ορισμός:

Τα καταλύματα της ομάδας αυτής αφορούν τουρίστες στους οποίους οι συγγενείς ή φίλοι επιτρέπουν να χρησιμοποιούν το σύνολο ή μέρος της κατοικίας τους δωρεάν.

Άλλα ιδιωτικά καταλύματα π.δ.κ.α.

Ορισμός:

η ομάδα αυτή που δεν εντάσσεται πλήρως στην κύρια ομάδα των ιδιωτικών τουριστικών καταλυμάτων, περιλαμβάνει άλλους τύπους καταλυμάτων όπως αντίσκηνα σε μη οργανωμένους χώρους κατασκήνωσης και σκάφη σε μη επίσημες θέσεις αγκυροβολίας.

Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει όλα τα ιδιωτικά καταλύματα που δεν εντάσσονται στις προηγούμενες ομάδες. Η μόνη απαίτηση είναι να κοιμάται πραγματικά, ή να προσπαθεί να κοιμηθεί, ένα άτομο κατά τη διάρκεια της νύχτας σε κάποιο μέρος. Περιλαμβάνεται ακόμη και ο ύπνος σε ένα αυτοκίνητο, κατά τη διάρκεια της νύκτας, ή σε υπνόσακο στο ύπαιθρο ή σε σιδηροδρομικό σταθμό.

1.2. ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ

1.2.1. Δυναμικότητα των συλλογικών τουριστικών καταλυμάτων: τοπικές μονάδες στην εθνική επικράτεια

Αριθμός εγκαταστάσεων

Ορισμός:

Η τοπική μονάδα αντιστοιχεί σε μία επιχείρηση ή ένα τμήμα της που βρίσκεται σε καθορισμένη γεωγραφική θέση. Σ' αυτό τον τόπο ή απ' αυτόν τον τόπο ασκούνται οι οικονομικές δραστηριότητες στα πλαίσια των οποίων, εκτός εξαιρέσεων, ένα ή περισσότερα άτομα εργάζονται (ενδεχομένως με καθεστώς μερικής απασχόλησης) για λογαριασμό μιας και της αυτής επιχείρησης.

Η εγκατάσταση παροχής καταλύματος συμφωνεί με τον ορισμό της τοπικής μονάδας ως μονάδα παραγωγής. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το αν η παροχή καταλύματος σε τουρίστες είναι η κύρια ή δευτερεύουσα δραστηριότητα. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι εγκαταστάσεις ταξινομούνται στον τομέα των καταλυμάτων αν η δυναμικότητά τους υπερβαίνει το εθνικό ελάχιστο όριο, ακόμη και αν το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών προέρχεται από υπηρεσίες εστιατορίων ή άλλες υπηρεσίες.

Αριθμός υπνοδωματίων

Ορισμός:

Ένα υπνοδωμάτιο είναι μια μονάδα που αποτελείται από ένα δωμάτιο ή ομάδες δωματίων που αποτελούν ένα αδιαίρετο ενοικιαζόμενο σύνολο σε κάποιο κατάλυμα ή κατοικία.

Τα δωμάτια μπορεί να είναι μονόκλινα, δίκλινα ή πολύκλινα, ανάλογα με το αν είναι εξοπλισμένα, επί συνεχούς βάσεως, για τη διανυκτέρευση ενός, δύο ή περισσότερων ατόμων (είναι χρήσιμο να γίνεται η αντίστοιχη ταξινόμηση των δωματίων). Ο αριθμός των υφισταμένων δωματίων είναι ο αριθμός των δωματίων τα οποία διαθέτει συνήθως η εγκατάσταση για τη στέγαση φιλοξενούμενων (τουριστών που διανυκτερεύουν), εξαιρουμένων των δωματίων που χρησιμοποιούνται από τους εργαζόμενους της εγκατάστασης. Αν ένα δωμάτιο χρησιμοποιείται ως μόνιμη κατοικία (ή για περισσότερο από ένα έτος) δεν θα πρέπει να συμπεριληφθεί. Τα μπάνια και οι τουαλέτες δεν θεωρούνται δωμάτια. Τα διαμερίσματα αποτελούν ειδικό τύπο δωματίου. Αποτελούνται από ένα ή περισσότερα δωμάτια και περιλαμβάνουν κουζίνα, μπάνιο και τουαλέτα. Τα διαμερίσματα μπορεί να διατίθενται με ξενοδοχειακές υπηρεσίες (σε ξενοδοχεία διαμερισμάτων) ή χωρίς ξενοδοχειακές υπηρεσίες.

Οι οικισμοί, τα αγροτικά σπίτια, οι καλύβες, τα σαλέ, τα μπανγκαλόου και οι βίλες μπορούν να αντιμετωπίζονται ως υπνοδωμάτια και διαμερίσματα, δηλαδή να ενοικιάζονται ως απλή μονάδα.

Αριθμός των θέσεων κλινών

Ορισμός:

Ο αριθμός των θέσεων κλινών σε ένα ίδρυμα ή μια κατοικία καθορίζεται από τον αριθμό των ατόμων που μπορούν να διανυκτερεύσουν σε κρεβάτια τα οποία βρίσκονται στην εγκατάσταση (κατοικία) χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν επιπλέον κρεβάτια που μπορούν να τοποθετούνται μετά από αίτημα του πελάτη.

Ο όρος «θέση κλίνης» σημαίνει ένα μονό κρεβάτι, ενώ τα διπλά κρεβάτια υπολογίζονται ως δύο θέσεις κλινών. Η μονάδα αυτή χρησιμεύει για τη μέτρηση της δυναμικότητας οποιουδήποτε τύπου καταλύματος.

Μια θέση κλίνης αντιστοιχεί επίσης με μια θέση σε μία θέση αντίσκηνου σε κατασκήνωση ή σε ένα αγκυροβολημένο σκάφος, η οποία μπορεί να φιλοξενήσει ένα άτομο. Μία θέση αντίσκηνου ισούται με τέσσερις θέσεις κλινών αν δεν είναι γνωστός ο πραγματικός αριθμός θέσεων κλινών.

1.2.2. Δυναμικότητα σε συλλογικά καταλύματα: εγχώριος και εισερχόμενος τουρισμός

Αφίξεις μόνιμων και μη μόνιμων κατοίκων

Ορισμός:

Η άφιξη (αναχώρηση) ορίζεται ως ένα άτομο που αφικνείται σε (αναχωρεί από) ένα συλλογικό κατάλυμα ή ένα ιδιωτικό τουριστικό κατάλυμα και πραγματοποιεί τις σχετικές διατυπώσεις άφιξης (αναχώρησης).

Από στατιστικής πλευράς, δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά αν υπολογίζονται οι αναχωρήσεις αντί για τις αφίξεις. Δεν υπάρχει όριο ηλικίας: μετρώνται και τα παιδιά μαζί με τους μεγάλους, ακόμη και στην περίπτωση που οι διανυκτερεύσεις των παιδιών είναι δωρεάν. Οι αφίξεις καταγράφονται κατά χώρα διαμονής του επισκέπτη και κατά μήνα. Αν είναι δυνατόν θα πρέπει να εξαιρούνται οι αφίξεις ατόμων που δεν είναι τουρίστες (π.χ. πρόσφυγες). Οι αφίξεις ημερήσιων επισκεπτών που περνούν λίγες ώρες μόνο της ημέρας (δεν υπάρχει διανυκτέρευση και η ημερομηνία άφιξης και αναχώρησης είναι η ίδια) στην εγκατάσταση εξαιρούνται από τις στατιστικές καταλυμάτων.

Διανυκτερεύσεις κατά μόνιμους και μη μόνιμους κατοίκους

Ορισμός:

Διανυκτέρευση είναι κάθε νύκτα που περνά ένας επισκέπτης (κοιμάται η παραμένει) ή καταγράφεται (χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική του παρουσία) σ' ένα συλλογικό κατάλυμα ή σ' ένα ιδιωτικό τουριστικό κατάλυμα.

Οι διανυκτερεύσεις υπολογίζονται κατά χώρα διαμονής του επισκέπτη και κατά μήνα. Συνήθως η ημερομηνία άφιξης είναι διαφορετική από την ημερομηνία αναχώρησης, αλλά τα άτομα που αφικνούνται μετά τα μεσάνυχτα και αναχωρούν την ίδια ημέρα περιλαμβάνονται στις διανυκτερεύσεις. Ένα άτομο δεν θα πρέπει να καταγράφεται σε δύο διαφορετικά καταλύματα ταυτόχρονα. Οι διανυκτερεύσεις μη τουριστών (π.χ. προσφύγων) θα πρέπει να εξαιρούνται, αν είναι δυνατόν.

Χώρα διαμονής

Ορισμός:

Ένα άτομο θεωρείται μόνιμος κάτοικος μιας χώρας (τόπου) αν το άτομο αυτό:

α) διέμενε για το μεγαλύτερο μέρος του προηγούμενου έτους ή των προηγούμενων δώδεκα μηνών σ' αυτή τη χώρα (τον τόπο) ή

β) διέμενε σ' αυτή την χώρα (τόπο) για μικρότερη χρονική περίοδο και προτίθεται να επιστρέψει μέσα σε δώδεκα μήνες για να διαμείνει σ' αυτή τη χώρα (τόπο).

Οι διεθνείς τουρίστες θα πρέπει να ταξινομούνται ανάλογα με τη χώρα διαμονής τους και όχι σύμφωνα με την υπηκοότητά τους. Από την άποψη του τουρισμού, οποιοδήποτε άτομο το οποίο μετακινείται σε άλλη χώρα (τόπο) και προτίθεται να παραμείνει εκεί για περισσότερο από ένα έτος ταυτίζεται με τους άλλους κατοίκους αυτής της χώρας (τόπου). Οι πολίτες που διαμένουν στο εξωτερικό και οι οποίοι επιστρέφουν στη χώρα της οποίας είναι υπήκοοι για προσωρινή επίσκεψη περιλαμβάνονται στους επισκέπτες μη μόνιμους κατοίκους. **Η υπηκοότητα αναγράφεται στο διαβατήριό του ατόμου (ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο ταυτότητας), ενώ η χώρα διαμονής πρέπει να καθορίζεται με σχετική ερώτηση ή να τεκμαίρεται π.χ. από τη διεύθυνση κατοικίας του.**

Καθαρό ποσοστό πληρότητας των θέσεων κλινών

Ορισμός:

Τα καθαρό ποσοστό πληρότητας των θέσεων κλινών σε ένα μήνα λαμβάνεται **διαιρώντας τις συνολικές διανυκτερεύσεις με το γινόμενο των προσφερομένων θέσεων κλινών επί τον αριθμό των ημερών όταν οι θέσεις κλινών διατίθενται πράγματι προς χρήση** (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εποχιακές ή άλλες προσωρινές παύσεις λειτουργίας για λόγους διακόσμησης, λόγω εντολής της αστυνομίας κ.λπ.) και την ίδια

ομάδα εγκαταστάσεων, **πολλαπλασιάζοντας το πηλίκο επί 100 για να εκφραστεί το αποτέλεσμα ως εκατοστιαίο ποσοστό.**

Τύπος: $NORP = (P/Gd) \times 100$

όπου P είναι ο αριθμός των διανυκτερεύσεων που καταγράφονται κατά τη διάρκεια του μήνα (έτος) και Gd είναι ο αριθμός των κλινοημερών που είναι πραγματικά διαθέσιμες κατά τη διάρκεια του μήνα (έτους). Τα ποσοστά υπολογίζονται κατά κανόνα με ακρίβεια ενός δεκαδικού ψηφίου.

Ακαθάριστο ποσοστό πληρότητας των θέσεων κλινών

Ορισμός:

Το ακαθάριστο ποσοστό πληρότητας των θέσεων κλινών σε ένα μήνα λαμβάνεται **διαιρώντας τις συνολικές διανυκτερεύσεις με το πηλίκο των προσφερομένων θέσεων κλινών επί τον αριθμό των ημερών στον αντίστοιχο μήνα** (που αναφέρεται μερικές φορές ως κλινοδιανυκτερεύσεις) για την ίδια ομάδα εγκαταστάσεων, **πολλαπλασιάζοντας το πηλίκο επί 100** για να εκφραστεί το αποτέλεσμα ως εκατοστιαίο ποσοστό.

Τύπος: $GORB = (P/Gp) \times 100$

όπου Gp είναι ο αριθμός δυνητικών κλινοημερών.

2. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ

2.1. ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τουρισμός

Ορισμός:

Οι δραστηριότητες ατόμων που ταξιδεύουν και παραμένουν σε ένα μέρος διαφορετικό από το σύνηθες περιβάλλον τους για διάστημα όχι μεγαλύτερο από ένα συνεχόμενο έτος για ψυχαγωγία, επαγγελματικούς και άλλους λόγους.

Ο τουρισμός είναι **υποσύνολο των ταξιδιών**, όπου τα ταξίδια νοούνται με την ευρεία έννοια που σημαίνει μετακίνηση από έναν τόπο σε άλλον. Ο τουρισμός καλύπτει την παγκόσμια αγορά ταξιδιών στο γενικό πλαίσιο της κινητικότητας του πληθυσμού και την παροχή υπηρεσιών σε επισκέπτες. Τουρισμός σημαίνει την πράξη του ταξιδιού σε τόπο διαφορετικό από το σύνηθες περιβάλλον ενός ατόμου για οποιοδήποτε σκοπό. Ορισμένοι ακούσιοι σκοποί ταξιδιού εξαιρούνται συμβατικά: εξαιρούνται οι ακούσιες διαμονές σε νοσοκομείο και άλλες ιατρικές εγκαταστάσεις που παρέχουν κλινική/ιατρική περίθαλψη, η οποία γίνεται με εντολή γιατρού. Άλλες ακούσιες διαμονές που εξαιρούνται περιλαμβάνουν τη φυλάκιση και τη στρατιωτική θητεία (θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι άδειες από τα αντίστοιχα ιδρύματα μπορούν κατά κανόνα να συμπεριλαμβάνονται στον τουρισμό).

Σε σχέση με μια δεδομένη χώρα, διακρίνονται τρεις μορφές τουρισμού:

Ορισμοί:

- i) Ο **εγχώριος τουρισμός** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εσωτερικό της χώρας αλλά έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους
- ii) Ο **εισερχόμενος τουρισμός** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μη μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εσωτερικό της χώρας αλλά έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους
- iii) Ο **εξερχόμενος τουρισμός** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εξωτερικό της χώρας και έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους.

Παρόμοιοι ορισμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλες περιοχές, περιφέρειες ή ομάδες χωρών αντικαθιστώντας τη «χώρα» με την περιοχή αναφοράς. Οι τρεις βασικές μορφές τουρισμού μπορούν να συνδυαστούν με τρεις τρόπους έτσι ώστε να προκύψουν οι ακόλουθες κατηγορίες τουρισμού:

- i) **εσωτερικός τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον «εγχώριο τουρισμό» και τον «εισερχόμενο» τουρισμό
- ii) **εθνικός τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον «εγχώριο τουρισμό» και τον «εξερχόμενο» τουρισμό
- iii) **διεθνής τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον «εισερχόμενο τουρισμό» και τον «εξερχόμενο» τουρισμό.

Ταξιδιώτης

Ορισμός: Οποιοδήποτε άτομο που ταξιδεύει σε δύο ή περισσότερες χώρες ή ανάμεσα σε δύο ή περισσότερους τόπους στο εσωτερικό της χώρας διαμονής του.

Επισκέπτης

Ορισμός: Οποιοδήποτε άτομο που ταξιδεύει σε έναν τόπο έξω από το σύνηθες περιβάλλον του για διάστημα μικρότερο από δώδεκα μήνες και για το οποίο ο κύριος σκοπός του ταξιδιού δεν είναι η άσκηση δραστηριότητας αμειβόμενης από το εσωτερικό του τόπου επίσκεψης.

Οι επισκέπτες (εγχώριοι/διεθνείς) περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Τουρίστας

Ορισμός: Επισκέπτες που διαμένουν μια τουλάχιστον νύκτα σε συλλογικό ή ιδιωτικό κατάλυμα στον τόπο/χώρα επίσκεψης.

Και (Ημερήσιος) επισκέπτης με επιστροφή αυθημερόν

Ορισμός: Επισκέπτες που δεν διανυκτερεύουν σε ένα συλλογικό ή ιδιωτικό κατάλυμα στον τόπο/χώρα επίσκεψης.

Τα τρία θεμελιώδη κριτήρια που χρησιμοποιούνται για να διακρίνονται οι επισκέπτες από τους λοιπούς ταξιδιώτες είναι ως εξής:

- i) το ταξίδι θα πρέπει να είναι προς ένα τόπο διαφορετικό από το σύνηθες περιβάλλον, πράγμα που οδηγεί σε εξαίρεση των τοπικών μεταφορών μικρών αποστάσεων και των καθημερινών μετακινήσεων προς και από την εργασία, δηλαδή των λίγο έως πολύ τακτικών διαδρομών μεταξύ του τόπου εργασίας/σπουδών και του τόπου διαμονής
- ii) η διαμονή στον τόπο επίσκεψης δεν θα πρέπει να διαρκεί περισσότερο από δώδεκα μήνες, χρονικό όριο μετά το οποίο ο επισκέπτης γίνεται μόνιμος κάτοικος του τόπου αυτού (από στατιστική άποψη)
- iii) ο κύριος σκοπός της επίσκεψης δεν θα πρέπει να είναι η άσκηση δραστηριότητας αμειβόμενης από το εσωτερικό του τόπου επίσκεψης, πράγμα που οδηγεί σε εξαίρεση των μεταναστευτικών μετακινήσεων με σκοπό την εργασία.

Οι ακόλουθες κατηγορίες ταξιδιωτών δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις αφίξεις και αναχωρήσεις διεθνών επισκεπτών:

- i) άτομα που εισέρχονται, ή εξέρχονται από μια χώρα ως μετανάστες, περιλαμβανόμενων των μελών της οικογενείας τους που τους συνοδεύουν ή έρχονται αργότερα
- ii) άτομα γνωστά ως μεθοριακοί εργαζόμενοι που κατοικούν κοντά στα σύνορα μιας χώρας και εργάζονται σε άλλη
- iii) διπλωμάτες, υπάλληλοι προξενείων και μέλη των ενόπλων δυνάμεων όταν ταξιδεύουν από τη χώρα καταγωγής τους στη χώρα αποστολής ή αντιστρόφως, περιλαμβανόμενων των μελών της οικογενείας τους και του αμειβομένου προσωπικού του νοικοκυριού που τους συνοδεύουν ή έρχονται αργότερα
- iv) άτομα που ταξιδεύουν ως πρόσφυγες ή νομάδες
- v) διερχόμενα άτομα που δεν εισέρχονται επίσημα στη χώρα από τον έλεγχο διαβατηρίων, όπως αεροπορικοί επιβάτες τράνζιτ που παραμένουν για μια σύντομη περίοδο σε μια συγκεκριμένη περιοχή του σταθμού επιβατών του αεροδρομίου ή επιβάτες πλοίων στους οποίους δεν επιτρέπεται η αποβίβαση. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει επιβάτες που μεταφέρονται απευθείας μεταξύ αεροδρομίων ή μεταξύ άλλων σταθμών επιβατών. Οι λοιποί ταξιδιώτες που διέρχονται από μια χώρα ταξινομούνται ως επισκέπτες.

Οι ακόλουθες κατηγορίες ταξιδιών δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις αφίξεις και αναχωρήσεις εγχωρίων επισκεπτών:

- i) μόνιμοι κάτοικοι που ταξιδεύουν σε άλλο τόπο στο εσωτερικό της χώρας με σκοπό να εγκατασταθούν μόνιμα εκεί
- ii) άτομα που ταξιδεύουν σε άλλο τόπο στο εσωτερικό της χώρας με σκοπό να ασκήσουν μια δραστηριότητα που θα αμείβεται από το εσωτερικό του τόπου επίσκεψης
- iii) άτομα που ταξιδεύουν για προσωρινή εργασία σε μονάδες στο εσωτερικό της χώρας
- iv) άτομα που ταξιδεύουν τακτικά ή συχνά μεταξύ γειτονικών τοποθεσιών για εργασία ή σπουδές
- v) νομάδες και άτομα χωρίς μόνιμη κατοικία
- vi) μέλη των ενόπλων δυνάμεων που συμμετέχουν σε ασκήσεις.

Το τμήμα Γ του παραρτήματος της οδηγίας ασχολείται μόνο με τους τουρίστες και τα ταξίδια με διανυκτέρευση. Επομένως, **εξαιρούνται οι ημερήσιοι επισκέπτες και τα ταξίδια με επιστροφή αυθημερόν**. Οι **κρουαζιέρες** μπορούν να ξεχωρίζονται ήδη από την αρχή της έρευνας (ανάλογα με την έρευνα) καθώς και τα **ταξίδια με διανυκτέρευση σε μια ή περισσότερες τοποθεσίες**.

Σύνηθες περιβάλλον

Ορισμός:

Το σύνηθες περιβάλλον ενός ατόμου αποτελείται από την περιοχή που γειτνιάζει άμεσα με το σπίτι του και τον τόπο στον οποίο εργάζεται ή σπουδάζει καθώς και άλλους τόπους τους οποίους επισκέπτεται συχνά.

Η έννοια του συνήθους περιβάλλοντος έχει δύο διαστάσεις, τη γειτνίαση και τη συχνότητα. Οι τοποθεσίες που βρίσκονται κοντά στον τόπο διαμονής ενός ατόμου αποτελούν μέρος του συνήθους περιβάλλοντος του ακόμη και αν δεν τις επισκέπτεται συχνά. Οι τοποθεσίες που τις επισκέπτεται συχνά (= μια φορά την εβδομάδα ή πιο συχνά κατά μέσο όρο), σε τακτική βάση, αποτελούν μέρος του συνήθους περιβάλλοντος ενός ατόμου, ακόμη και αν βρίσκονται σε σημαντική απόσταση (ή σε άλλη χώρα) από τον τόπο κατοικίας. Υπάρχει μόνο ένα σύνηθες περιβάλλον για ένα άτομο και η έννοια εφαρμόζεται τόσο στον εγχώριο όσο και στο διεθνή τουρισμό. Τα άτομα που εργάζονται σε μεταφορικά μέσα (οδηγοί φορτηγών, προσωπικό σιδηροδρόμων, κυβερνήτες αεροσκαφών και αεροσυνοδοί κ.λπ.), οι πλανόδιοι εμπορικοί αντιπρόσωποι και οι πράκτορες πωλήσεων περιλαμβάνονται στον τουρισμό ως ταξιδιώτες για επαγγελματικούς λόγους, εκτός αν τα ταξίδια τους και ιδιαίτερα τα εγχώρια, συνίστανται σε συχνές τακτικές διαδρομές, οπότε μπορούν να εξαιρεθούν βάσει του κριτηρίου του συνήθους περιβάλλοντος.

Σκοπός τους ταξιδιού

Ορισμός:

Υπάρχει μόνο ένας κύριος σκοπός ενός ταξιδιού, ελλείψει του οποίου το ταξίδι δεν θα είχε πραγματοποιηθεί.

Η οδηγία διακρίνει δύο κύριους λόγους ταξιδιού:

- i) **επιχειρηματικούς και επαγγελματικούς**
- ii) **διακοπές, ανάπαυση ή αναψυχή.**

Οι διακοπές λόγω «επισκέψεων σε συγγενείς και φίλους» θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ομάδα ii).

Τόπος/χώρα καταγωγής

Ορισμός:

Είναι ο τόπος/η χώρα απ' όπου αρχίζει το ταξίδι. Συνήθως ταυτίζεται με τον τόπο και τη χώρα διαμονής.

Το ταξίδι μπορεί να αρχίζει από τον τόπο εργασίας ή σπουδών. Αυτό δεν αφορά τον τουρισμό δεδομένου ότι ο τόπος κατοικίας μπορεί πάντα να θεωρείται ως αρχή. Όταν κάποια άτομα διαμένουν, κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας, σε άλλο τόπο από το συνήθη τόπο κατοικίας τους (π.χ. μετανάστες μικρής διάρκειας και εποχιακοί εργαζόμενοι), ο τόπος αυτός θα πρέπει να θεωρείται ως αρχή. Για τα ημερήσια ταξίδια ο τόπος εκκίνησης μπορεί να είναι η δεύτερη κανονική κατοικία του ατόμου αν και είναι χρήσιμο να διακρίνονται από τα ταξίδια που ξεκινούν από την πρώτη κατοικία.

2.2. ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ

2.2.1. Όγκος τουρισμού

Αριθμός τουριστών (άτομα που κάνουν τουρισμό)

Ορισμός:

Επισκέπτες που διαμένουν μία τουλάχιστον νύκτα σε συλλογικό ή ιδιωτικό κατάλυμα στον τόπο/χώρα επίσκεψης.

Αριθμός τουριστικών ταξιδιών

Ορισμός:

Ταξίδια τουριστών, δηλαδή ταξίδια με διανυκτέρευση.

Αφορά εξερχόμενα ταξίδια με παγκόσμια γεωγραφική κατάταξη ο προορισμός μπορεί να νοείται με διάφορους τρόπους. Μπορεί να είναι:

- i) ο τόπος τον οποίο ο επισκέπτης θεωρεί τον πιο σημαντικό τόπο επίσκεψης (κίνητρο προορισμού)
- ii) ο τόπος που ο επισκέπτης περνά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου (χρονικός προορισμός) ή
- iii) ο πιο απομακρυσμένος τόπος επίσκεψης (προορισμός απόστασης).

Είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε όλους αυτούς τους προορισμούς καθώς και τους λιγότερο σημαντικούς προορισμούς κατά τη διέλευση. Ο κύριος προορισμός (τόπος, χώρα) θα πρέπει να διαχωρίζεται από τους λοιπούς προορισμούς. Ο κύριος προορισμός σχετίζεται με τον κύριο σκοπό του ταξιδιού και επομένως ο κύριος προορισμός θα πρέπει να ορίζεται ως i), ο τόπος τον οποίο ο επισκέπτης θεωρεί ως κύριο προορισμό. Αν ο ερωτώμενος δυσκολεύεται να αποφασίσει ποιος είναι αυτός (π.χ. σε μια περιήγηση, ο κύριος προορισμός μπορεί να προσδιορίζεται δευτερευόντως ως ii), ο **τόπος όπου γίνονται οι περισσότερες διανυκτερεύσεις** ή, αν υπάρχουν πολλοί τέτοιοι τόποι, iii) ο **πιο απομακρυσμένος τόπος**.

Αριθμός τουριστικών ταξιδιών (κατά μήνα αναχώρησης)

Ορισμός:

Ταξίδια τουριστών, δηλαδή ταξίδια με διανυκτέρευση, που καταγράφονται κατά μήνα αναχώρησης.

Η ημέρα της εβδομάδας και η εποχή προκύπτουν από την ημερομηνία. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αν γίνεται ερώτηση σχετικά με την ημερομηνία αναχώρησης, η διαφορά δεν δίνει απαραίτητα τη διάρκεια του ταξιδιού. Θα πρέπει να προσέχουμε ώστε να μην περιλαμβάνονται τα ταξίδια με επιστροφή αυθημερόν, οι ημερομηνίες μπορεί να είναι διαφορετικές αλλά το ταξίδι μπορεί να μην περιλαμβάνει διανυκτέρευση. Επομένως, θα πρέπει να γίνεται ξεχωριστή ερώτηση για τον αριθμό διανυκτερεύσεων (διάρκεια της διαμονής).

Αριθμός τουριστικών διανυκτερεύσεων

Ορισμός:

Τουριστική νύκτα (ή διανυκτέρευση) είναι κάθε νύκτα που περνά ένας επισκέπτης (κοιμάται ή παραμένει) ή καταγράφεται (χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική του παρουσία) σ' ένα συλλογικό κατάλυμα ή σ' ένα ιδιωτικό τουριστικό κατάλυμα.

Συνιστάται να καταγράφονται όλες οι χώρες διανυκτέρευσης κατά τη διάρκεια των ταξιδιών. Οι διανυκτερεύσεις σε πλοία ή σε τρένα που κινούνται από τη μια χώρα στην άλλη περιλαμβάνονται στις εξερχόμενες διανυκτερεύσεις αλλά δεν πραγματοποιούνται σε καμία συγκεκριμένη χώρα. Συνιστάται να συμπεριλαμβάνονται αυτές στην κατηγορία «κρουαζιέρες» ή «δεν προσδιορίζεται». Αν οι διανυκτερεύσεις πραγματοποιούνται σε πλοίο, όταν το πλοίο βρίσκεται στο λιμάνι, οι επιβάτες μπορεί να έχουν ή να μην έχουν επίσημα το δικαίωμα να εισέλθουν στη χώρα. Αν οι επιβάτες έχουν το δικαίωμα να εισέλθουν στη χώρα, οι διανυκτερεύσεις μπορούν κατ' αρχήν να καταγράφονται για λογαριασμό της χώρας αυτής, ως

διανυκτερεύσεις σε ειδικευμένο κατάλυμα (δημόσιο μέσο μεταφοράς), αλλά και σ' αυτήν την περίπτωση συνιστάται η κατηγορία «κρουαζιέρες».

2.2.2. Χαρακτηριστικά των ταξιδιών

Τα χαρακτηριστικά ταξιδιού ζητούνται για κάθε ταξίδι ξεχωριστά. Το κάθε ταξίδι έχει έναν κύριο σκοπό αλλά μπορεί να περιλαμβάνει και δευτερεύοντα κίνητρα, διάφορες επισκέψεις με διαφορετικούς ενδεχομένως σκοπούς και διάφορες δραστηριότητες.

Διάρκεια παραμονής

Ορισμός:

Η διάρκεια παραμονής για ταξίδια με διανυκτέρευση ορίζεται ως διανυκτερεύσεις.

Θα πρέπει να ερωτάται ο πραγματικός αριθμός διανυκτερεύσεων γιατί δεν μπορεί να υπολογισθεί βάσει των ημερομηνιών αναχώρησης και επιστροφής.

Οργάνωση της παραμονής

Η οδηγία ορίζει τα ακόλουθα είδη οργάνωσης της παραμονής:

- i) άμεση κράτηση μέσω επιχείρησης μεταφορών/καταλυμάτων
- ii) χρήση ταξιδιωτικού πρακτορείου, επιχείρησης οργανωμένων περιηγήσεων:
 - πακέτα περιηγήσεων

Πακέτα περιηγήσεων

Ορισμός:

Τα πακέτα περιηγήσεων είναι συνδυασμός ταξιδιωτικών υπηρεσιών, που έχουν οργανωθεί από πριν και περιλαμβάνουν τουλάχιστον μεταφορές και κατάλυμα, ή ένα από τα δύο, και κάποια άλλη ουσιαστική τουριστική υπηρεσία.

Το κατάλυμα σε μέσο μεταφοράς, σε συνδυασμό μόνο με μεταφορά, δεν αποτελεί πακέτο περιήγησης. Τα πακέτα περιηγήσεων μπορεί να καλύπτουν ή όχι το πρόγευμα τη διαδρομή από το αεροδρόμιο ως το κατάλυμα, την ξενάγηση κ.λπ.

Κύριος τρόπος μεταφοράς που χρησιμοποιήθηκε

Ορισμός:

Ο κύριος τρόπος μεταφοράς που χρησιμοποιήθηκε είναι το μέσο μεταφοράς που χρησιμοποιήθηκε για το μεγαλύτερο μέρος του ταξιδιού.

Τα είδη μεταφοράς περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Αεροπορική

Περιλαμβάνει:

- Τακτικές πτήσεις: πρώτη θέση, επιχειρηματική θέση, οικονομική θέση, οικονομική και APEX/SUPERPEX θέση
- μη τακτικές πτήσεις, περιλαμβάνονται οι πτήσεις αεροταξί
- άλλες αεροπορικές μεταφορές
- μίσθωση αεροσκαφών
- άλλη

Θαλάσσια (πλωτή)

Περιλαμβάνει:

- πορθμείο σε εσωτερικές πλωτές οδούς
- πορθμείο στη θάλασσα ή ακτοπλοΐα

- κρουαζιέρα ή άλλη μεταφορά επιβατών (θαλάσσιο ταξί, εκδρομή, ξενάγηση) σε εσωτερικές πλωτές οδούς και στη θάλασσα και σε ακτοπλοΐα
- άλλες πλωτές μεταφορές: μίσθωση σκαφών, σκάφος αναψυχής, όπου περιλαμβάνονται τα κωπήλατα και άλλα σκάφη

Χερσαία

Σιδηρόδρομος

Περιλαμβάνει: τρένο υψηλής ταχύτητας, άλλους υπεραστικούς σιδηροδρόμους, αστικούς σιδηροδρόμους, υπόγειο.

Πούλμαν λεωφορείο (της γραμμής, περιηγήσεων)

Περιλαμβάνει:

- υπεραστικά λεωφορεία της γραμμής και αστικά και προαστιακά λεωφορεία, τρόλεϊ και τραμ,
- Μη προγραμματισμένα δρομολόγια, μίσθωση λεωφορείων, περιήγηση και ξεναγήσεις

Ιδιωτικά και ενοικιαζόμενα οχήματα

Περιλαμβάνει:

- ιδιωτικά οχήματα: ποδήλατο, μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα, επιβατηγό αυτοκίνητο (εξαιρουμένων των ταξί και των νοικιασμένων αυτοκινήτων) (περιλαμβανομένων των αυτοκινήτων που ανήκουν σε φίλους ή συγγενείς), ημιφορτηγό, φορτηγό
- ενοικιαζόμενα οχήματα: νοικιασμένο αυτοκίνητο (εξαιρουμένων των λεωφορείων), ταξί, άλλο νοικιασμένο όχημα.

Άλλα

Περιλαμβάνει:

- Πεζοπορία, ζώηλατα οχήματα και ίππευση, οχήματα σε καλώδια, τελεφερίκ και μεταφορές με σκι-λίφτ, άλλα.

Κύριο είδος καταλύματος που χρησιμοποιείται για τουρισμό

Ορισμός:

Το κύριο μέσο καταλύματος που χρησιμοποιείται είναι το είδος καταλύματος όπου γίνονται οι περισσότερες διανυκτερεύσεις.

Για τον ορισμό των ειδών τουριστικών καταλυμάτων, βλέπε 1.1.

2.2.3. Στοιχεία για τα χαρακτηριστικά των τουριστών

Αριθμός τουριστών κατά φύλο

Η οδηγία απαιτεί μόνο τον αριθμό των επισκεπτών με διανυκτέρευση κατά φύλο, αλλά γενικά το φύλο μπορεί να συνδέεται με οποιοδήποτε χαρακτηριστικό ενός ταξιδιού που πραγματοποιεί ο επισκέπτης.

Αριθμός τουριστών κατά ηλικία

Θα πρέπει να καταγράφεται η πραγματική ηλικία ή το έτος γέννησης. Αν είναι δυνατό, είναι προτιμότερο να καταγράφονται οι ηλικίες όλων των μελών του τουριστικού ταξιδιού.

2.2.4. Στοιχεία για τις τουριστικές δαπάνες

Δαπάνες (εθνικό νόμισμα) για τουριστικά ταξίδια

Ορισμός:

Η συνολική καταναλωτική δαπάνη που πραγματοποιείται από έναν επισκέπτη ή για λογαριασμό ενός επισκέπτη για το ταξίδι και την παραμονή στον προορισμό του και κατά τη διάρκεια αυτού.

Οι δαπάνες είναι ένα από τα χαρακτηριστικά ενός ταξιδιού αλλά μπορεί να σωρεύεται επίσης σε ατομικό επίπεδο και επίπεδο χώρας. Διαιρώντας τις δαπάνες με τη διάρκεια του ταξιδιού, μπορεί να υπολογισθεί η

μέση καθημερινή δαπάνη. Οι τουριστικές δαπάνες περιλαμβάνουν μια μεγάλη ποικιλία στοιχείων, που καλύπτουν το φάσμα από την αγορά καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών που συνδέονται οργανικά με το ταξίδι και την παραμονή ως την αγορά μικρών διαρκών αγαθών για προσωπική χρήση, ενθυμίων και δώρων για τα μέλη της οικογένειας και τους φίλους. Οι ακόλουθες δαπάνες και αγορές θα πρέπει να εξαιρούνται από τις τουριστικές δαπάνες (μπορεί πάντως να γίνεται σχετική ερώτηση στις έρευνες για άλλους σκοπούς):

- i) αγορές για εμπορικούς σκοπούς, δηλαδή μεταπώληση, που γίνονται από οποιεσδήποτε κατηγορίες επισκεπτών και οι αγορές που γίνονται από επισκέπτες σε επιχειρηματικά ταξίδια για λογαριασμό του εργοδότη τους
- ii) κεφαλαιουχικές επενδύσεις ή συναλλαγές που πραγματοποιούν οι επισκέπτες, όπως γη, κατοικία, ακίνητη περιουσία, έργα τέχνης και άλλες σημαντικές αγορές (όπως αυτοκίνητα, τροχόσπιτα, σκάφη, δεύτερες κατοικίες) ακόμη και αν μπορούν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά για σκοπούς τουριστικών ταξιδιών
- iii) Μετρητά που δίνονται σε συγγενείς ή φίλους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, τα οποία δεν αντιπροσωπεύουν πληρωμή τουριστικών αγαθών ή υπηρεσιών, καθώς και δωρεές σε ιδρύματα.

Τα είδη δαπανών περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Ταξίδια, διακοπές και πακέτα περιηγήσεων

Περιλαμβάνονται:

- κατάλυμα (με διατροφή αν περιλαμβάνεται, μπορεί επίσης να γίνεται διαχωρισμός πλήρους διατροφής/ημιδιατροφής)
- μεταφορές
- ασφάλιση
- άλλα (τοπικές μετακινήσεις, ξεναγήσεις, ειδικά τέλη, ψυχαγωγία κ.λπ.)

Κατάλυμα

(με διατροφή αν περιλαμβάνεται στην τιμή του καταλύματος, μπορεί επίσης να γίνεται διαχωρισμός πλήρους διατροφής/ημιδιατροφής)

Τρόφιμα και ποτά

(που μπορούν να ξεχωριστούν από το κατάλυμα σε εστιατόρια, καφενεία, μπαρ, μίνι μπαρ, κ.λπ. περιλαμβάνονται τα τρόφιμα από καταστήματα λιανικού εμπορίου)

Περιλαμβάνονται: ποτά, γεύματα, πρόχειρο φαγητό

Μεταφορές

Περιλαμβάνει:

- ναύλα: προς τον προορισμό και επιστροφή με συγκοινωνίες και ταξί
- χρήση οχήματος: κόστος βενζίνης ή πετρελαίου (που χρησιμοποιήθηκε πραγματικά για το ταξίδι ή εκτίμηση), τέλη στάθμευσης, άλλα (π.χ. ενοικίαση οχήματος)

Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες

Περιλαμβάνονται:

- ξεναγήσεις
- αθλητικές δραστηριότητες (ενοικίαση εξοπλισμού και εγκαταστάσεων)
- πολιτιστικές δραστηριότητες (τέλη εισόδου, περιλαμβανομένων των προπωληθέντων εισιτηρίων)
- αξιοθέατα και άλλοι τύποι ψυχαγωγίας (εισιτήρια, κ.λπ.)

Αγορές

Περιλαμβάνονται:

- αγορές πριν από το ταξίδι για αγορά ειδών που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

- αγορές για είδη που μεταφέρει ο επισκέπτης κατά την επιστροφή (περιλαμβάνονται τρόφιμα και ποτά, δώρα και ενθύμια, ενδύματα, παπούτσια, άλλα)
- αγορές για είδη που καταναλώνονται κατά τη διάρκεια της διαμονής (περιλαμβάνονται τρόφιμα και ποτά)

Άλλες δαπάνες

Περιλαμβάνονται:

- έξοδα συμμετοχής σε συνέδρια ή συνεδριάσεις (τέλη εγγραφής, δαπάνες για φωτοτυπίες, προγράμματα και υλικά, ετήσια συνδρομή που καταβάλλεται στο σχετικό οργανισμό)
- ασφάλιση
- τηλεφωνήματα
- άλλα (π.χ. ταχυδρομικά έξοδα, επεξεργασία φωτογραφικών φιλμ, προμήθειες αλλαγής συναλλάγματος, κ.λπ.)

Σύμφωνα με την οδηγία ζητούνται πληροφορίες σχετικά με τις συνολικές δαπάνες για τουριστικά ταξίδια, εκ των οποίων δαπάνες για «Ταξίδια, διακοπές και πακέτα περιηγήσεων».